

Posudek diplomové práce Ney Brkičové *Motiv ženy v díle Jakuba Demla*

Diplomová práce Ney Brkičové *Motiv ženy v díle Jakuba Demla* představuje soustředěný pokus o zachycení jedné velice důležité linie v díle Jakuba Demla, totiž postavy ženy v různorodých významových podobách. Je totiž obecně známou skutečností, nakolik je toto téma v Demlově díle obsažné, jakou klíčovou roli sehrává a jaké interpretační prizma může představovat.

Nea Brkičová si z plejády výkladových možností zvolila postup typologizační. Při zdůrazňované vědomí komplementarity hodnotových hledisek v Demlově díle zpočátku vede interpretační hranici na škále „kladná postava“ – „záporná a rozporuplná postava“. Na první pohled je toto dělení neslučitelné s vlastní intencí Demlova díla, je však třeba podotknout, že vědomí komplementarity byť sebevíce paradoxně založených kvalit, je pro Demla určující a diplomantka si je tohoto faktu od prvopočátku dobře vědoma. Škála „kladu“ a „záporu“ v tomto ohledu proto má ryze zástupný a pomocný charakter a svým způsobem, tedy potřebou permanentního polemického vymezování se vůči této utilitární kategorizaci, diplomantce pomáhá zjemnit a vytříbit smysly a nástroje pro vlastní interpretační výkon.

Tomuto postupu je otevřena třetí část práce Ney Brkičové. Zde si diplomantka vymezila tři významové okruhy, nazvané „Matka“, „Svěťice“, „Osudová žena“. Právě v této triádě se jí, domnívám se, dobře podařilo své počáteční třídící a kategorizační „ohledávání“ problému do syntetizujícího hlediska; v symbolických postavách „Matky“, „Svěťice“ či „Osudové ženy“ se skutečně promítají různorodé polohy Demlova básnického světa, kontrastivně založené stránky „temné“ a „světlé“ existence, žalu a radosti, vzteku a smíření, skepse a víry, zoufalství a naděje, odmítnutí a přijetí, opuštěnosti a sdílení... Jde o symbolické typy, které jsou rovněž příznačně modelovány pro Demla typickou směsicí

různorodých žánrových forem – básně, prózy, deníkového záznamu, dopisu apod. , které diplomantka při své práci zohlednila.

Nesporným přínosem práce Ney Brkičové je, že si tuto skutečnost nejen uvědomila, ale že ji právě v klíčové interpretační části rozvinula do rozličných nuancích, ovšem při plném zachování průřezového charakteru svých výkladových postupů, konstruovaných vždy na pozadí komplexního pohledu na klíčové části Demlova díla, zohledňující jedinečný efekt jednoty v mnohosti, který je u Demla jako snad u jediného českého básníka natolik konzistentně a klíčově rozvinut.

Tím, že práce Ney Brkičové je prací vysloveně interpretační, stavějící na velice širokých a významově mnohoznačných základech, je zřejmé, že se může setkat s rozličným přijetím a hodnotícím stanoviskem. Její nespornou předností a kvalitou ovšem zůstává důsledné konstruování světa své interpretace na textu díla, což je v Demlově případě a v případě zvoleného tématu obzvláště obtížné; pozoruhodná je rovněž nesporná a dostatečně čitelná autorčina hodnotová orientace, která zde – domnívám se – ovšem netvoří jakýsi uzavřený hodnotový rámec, nýbrž naopak vytváří pevné pozadí pro otevřenost a rozumění světu básnického díla.

Práci Ney Brkičové *Motiv ženy v díle Jakuba Demla* považuji za zdařilou a rád ji doporučuji k obhajobě.

Doc. PhDr. Jan Wiendl, Ph.D.